

Ю. В. Ткаченко
Я. О. Ковальчук
Ю. С. Кулик

ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ: ДОСВІД ЧЕРКАСЬКОГО РЕГІОНУ

В статті розглянуто розвиток міжрегіональної взаємодії, економічної та культурної співпраці між громадою Черкаського регіону та містами інших держав. Розглянуто проекти та програми, які успішно реалізуються в Черкаському регіоні. Досліджено тісну співпрацю з іншими пріоритетними регіонами України. Тісна взаємодія «регіон-регіон» являється не лише в розвитку двостороннього торговельно-економічного співробітництва, а й в налагодженні всебічних зв'язків у сфері інновацій, туризму, освіти та культури. Проведено аналіз показників зовнішньої торгівлі Черкаської області, пілотних регіонів Програми USAID ЛЕВ та України. Проведено дослідження географічної та товарної структури експорту та імпорту регіону. Визначено основні перешкоди виходу на нові зовнішні ринки для Черкаського регіону. Визначено перспективи подальших досліджень.

Ключові слова: міжрегіональна взаємодія; співробітництво; зовнішня торгівля; структура експорту; структура імпорту; регіон.

Постановка проблеми. Глобальною тенденцією розвитку сучасного світу є зростання ролі регіонів як одиниць проміжного рівня управління держави, які здатні, з одного боку, зменшити навантаження на органи центральної влади, перебравши на себе частину їхніх повноважень, а з іншого – максимально врахувати потреби місцевих жителів при ухваленні рішень. З огляду на це, однією з найперспективніших форм співробітництва між країнами є міжрегіональна співпраця, потенціал якої поки що недостатньо розкрито і оцінено. Міжрегіональне співробітництво сприймається як щось вторинне по відношенню до міждержавного співробітництва, проте, ефективна і плідна співпраця на рівні регіонів може дати додатковий стимул для встановлення нормальних і прагматичних відносин між країнами. Тим більш, що міжрегіональна взаємодія вже давно перетворилася з розряду окремих ініціатив на об'єктивну потребу кожної з держав.

Аналіз останніх джерел досліджень і публікацій. Процеси міжрегіонального співробітництва, що є основою тісної взаємодії «регіон-регіон», представлені в роботах З. С. Варналієм, В. В. Гобликом, І. Є. Журбою, В. О. Кравченком, Н. А. Мікулою, С. І. Митряєвою, О. С. Передрієм, Л. Л. Прокопенком, Л. А. Яремко, С. О. Білою, В. Гудаком, В. Гуцуцум та ін. Водночас, потребує проведення аналізу глобальних тенденцій розвитку міжрегіональної взаємодії для усунення проблем та визначення перспектив подальшого розвитку регіонів.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження глобальних тенденцій міжрегіональної взаємодії на досвіді Черкаського регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Налагоджене міжрегіональне співробітництво формує не лише сприятливі передумови для розв'язання спільних для регіонів економічних, соціальних та екологічних проблем, а й дозволяє досягти високих показників людського розвитку. Взаємодія економік різних регіонів, поступове згладжування протиріч між рівнями їхнього розвитку сприяють розбудові і зміцненню консолідованого господарського простору у межах всієї країни.

Розвиток міжрегіональної взаємодії, економічної та культурної співпраці між громадою черкаського регіону та містами інших держав є досить тривалим процесом.

Вдале географічне розташування Черкаської області дає можливість тісно співпрацювати як з регіонами України, так і в рамках міжрегіонального співробітництва. Черкаська область розташована в центрі України, на перетині основних автомобільних магістралей. Основними європейськими автомагістралями є: E95 – Санкт-Петербург, Гомель, Київ, Одеса, Самсун, Мерзифон та E50 – Париж, Нюрнберг, Прага, Тренчин, Ужгород, Кропивницький, Ростов-на-Дону. Через Черкаську область проходить один з головних газопроводів «Союз».

Черкаси підтримують співпрацю з представниками торгово-економічних місій, дипломатичними представниками посольств зарубіжних країн в Україні, зокрема на постійній основі з Посольства-

ми Франції, Німеччини, Польщі, Китайської Народної Республіки, Латвії, Болгарії, Молдови, Росії, Чехії, Азербайджану та США [3].

Партнерські стосунки з містом Санта-Роса (США) розпочато 1989 року, відтоді вони здійснюються в різноманітних напрямках. Безстрокову угоду про споріднення міст було підписано мерами міст 6 березня 1991 року.

Угоду про співробітництво з містом Бидгощ (Польща) підписано 17 вересня 2000 року. Співпраця реалізується переважно в гуманітарній сфері – обмін творчими колективами, групами художників тощо, а також в економічній сфері – на рівні підприємців обох міст.

Угоду про співробітництво з містом Перм (Росія) підписано 20 серпня 2001 року.

Безстрокову угоду про відновлення дружніх братерських зв'язків з містом Сумгаїт (Азербайджан) було підписано 3 вересня 2003 року. Сторони розвивають співробітництво в галузях виробництва, розвитку малого і середнього бізнесу, зовнішньоекономічних зв'язків, культури та спорту.

Угоду про співробітництво з містами Руставі (Грузія) та Орша (Білорусь) підписано відповідно 28 березня 2012 року та 5 червня 2012 року.

У 2010 році почалися перемовини щодо побратимства Черкас із французьким містом Пуатьє.

Також міста Черкаської області тісно співпрацюють з містами Німеччини. Так, м. Канів співпрацює з м. Фірзен з 1996 року, м. Корсунь-Шевченківський з м. Гіфхорн – ще з 1989 року.

Укладено угоди і протоколи про науково-технічне, гуманітарне та торговельно-економічне співробітництво між Республікою Молдова та Черкаською областю.

В 2017 році Черкащина активізувала двосторонню співпрацю з Індією в сфері АПК, фармацевтики, охорони здоров'я, культури й освіти. В географічній структурі експортної торгівлі Черкащини Індія посідає друге місце серед країн-партнерів. За підсумками 2016 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту між підприємствами області та Республіки Індія збільшився на 24,1 %, порівняно з попереднім, і становив 29,4 млн дол. США.

Оскільки Черкаська область має потужний економічний потенціал, який характеризується наявністю більше трьохсот великих підприємств харчової та хімічної промисловості, машинобудування, розвиненим сільськогосподарським сектором, створення привабливого інвестиційного клімату в регіоні та розвиток інфраструктури для інвестування є одним із пріоритетних напрямів роботи обласної влади. Із цією метою було створено Агенцію регіонального розвитку Черкащини. Це проектний офіс, який працює над залученням інвестицій, міжнародної допомоги, супроводом реалізації інвестиційних проектів та допомагає вітчизняним підприємствам виходити на зовнішні ринки. Окрім цього, на сьогоднішній день влада разом з Агенцією регіонального розвитку працює над створенням першого індустріального парку в Черкаському регіоні, що дасть змогу створити комфортні та безпечні умови для потенційних інвесторів із Індії.

Проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» успішно реалізується на Черкащині з 2009 року та зосереджений на відновленні комунальної інфраструктури, перейнятті досвіду, інноваційному енергозбереженні, створенні багатофункціональних сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів у громадах-учасниках проекту. Таким чином, розвиток сільських територій практично відбувається завдяки їх участі в євроінтеграційних процесах, а саме: пропонується скористатися напрацьованою у ЄС моделлю об'єднання коштів Програми, місцевої влади і сільських мешканців задля реалізації спільних проблем. Тобто, цей проект надає можливість сільським жителям поліпшити умови свого проживання, здобути досвід та навчитися залучати донорів до реалізації своїх ініціатив [8].

За час дії проекту у першій фазі взяли участь 42 громадські організації, якими було реалізовано 44 мікропроекти на 7 млн гривень. У другій фазі участь взяли 13 районів області, якими було реалізовано вже 69 мікропроектів на суму 12 млн гривень.

У третій фазі, яка триває нині, участь беруть 11 районів, і ними подано до розгляду й затвердження 36 мікропроектів. Серед них – частину спрямовано на енергозберігаючі заходи в школах і дитсадках та капітальний ремонт ФАПів і закупівлі обладнання, інші – на вуличне освітлення та водопостачання. Ще п'ять мікропроектів передбачають встановлення піролізних котлів. Низка проектів стосуються економічного розвитку. З цією метою планується створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів з обробки землі, переробки молока та олійних культур. Спільний проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» – надійний партнер у фінансуванні мікропроектів місцевих громад [8].

Фонд Східна Європа сприяє соціальному та економічному розвитку як України загалом, так і Черкаського регіону зокрема, мобілізуючи ресурси, зміцнюючи громади та підтримуючи партнерство громади, влади та бізнесу. Фонд отримує фінансування для реалізації своїх програм від багатьох донорів, включаючи Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), Європейський Союз, Швейцарську Конфедерацію через Швейцарську агенцію з розвитку та співробітництва (SDC), Шведське Агентство з питань міжнародної співпраці та розвитку (Sida), Координатора проектів ОБСЄ в Україні, урядів інших країн, фондів, корпорацій та приватних донорів [4].

За підтримки Фонду Східна Європа та Фонду Ч. С. Мотта (США) в м. Черкаси реалізується проект «Відкрите місто». Проект «Відкрите місто: посилення участі громадян у розвитку місцевої громади» впроваджує інноваційні механізми участі громадян у вирішенні місцевих проблем, налагоджує результативну співпрацю громадян і органів місцевої влади, допомагає громадянам самоорганізуватися навколо вирішення важливих проблем громад.

Головним інструментом проекту є інтерактивна платформа «Відкрите місто». За її допомогою будь-який мешканець з міст-учасників може ініціювати вирішення важливої для його міста проблеми, звернувшись до відповідального за прийняття рішення посадовця (органу влади). Платформа дозволяє описати проблему, відмітити її на карті та сформулювати електронний запит. Також вона передбачає можливість перевірити, в якому статусі знаходиться запит: прийнятий до розгляду, вирішений чи не вирішений (з позначенням причини) [7].

В рамках програми Фонду Східна Європа «Створення центрів соціальної активності для літніх людей», яка фінансується Фондом «Монсанто», у 2016 році створено Центр соціальної активності для літніх людей Канівського району Черкаської області. Центри дозвілля для одиноких малозабезпечених літніх людей є місцем, де самотні люди можуть спілкуватись, займатись улюбленою справою, брати участь у роботі численних гуртків, а також опановувати нові навички. Окрім цього, у центрах надаються якісні соціально-побутові послуги, консультації лікарів, юристів та інших фахівців. Проектом також передбачено підготовку персоналу, забезпечення центрів необхідним обладнанням та залучення до співробітництва державних та приватних юридичних, культурних та соціальних установ [6].

Область тісно співпрацює з іншими пріоритетними регіонами України (Київський, Тернопільський, Херсонський, Вінницький, Львівський) за Програмою USAID ЛЕВ. Програма USAID «Лідерство в економічному врядуванні» має на меті покращити діловий клімат шляхом втілення вагомих та сталих реформ у секторі малого та середнього бізнесу на центральному і регіональному рівнях. Програма надає унікальну можливість об'єднати зусилля активних та орієнтованих на реформи представників приватного, громадського і державного секторів. Програма покликана визначити адміністративні та регуляторні бар'єри, що стримують розвиток МСБ в Україні, та подолати їх шляхом розробки та впровадження необхідних законодавчих ініціатив та регуляторних процедур. Крім того, USAID ЛЕВ сприяє розвитку бізнес-асоціацій як рушійної сили на шляху впровадження прогресивних реформ [5].

Протягом останніх років безпосередній вплив на глобальні тенденції розвитку міжрегіональної взаємодії мають показники зовнішньої торгівлі регіонів. Обсяг експорту та імпорту Черкаської області у 2016 році порівняно з 2015 роком зріс, відповідно, на 7,92 % та на 26,38 %. Частка експорту товарів Черкаської області у обсязі експорту загалом по Україні у 2016 році становить 1,29 %. Частка імпортованих товарів в Черкаській області у 2016 році становить 0,73 % загалом по Україні. Позитивне сальдо становило 180,2 млн. дол. США (у 2015 р. – 206,0 млн. дол. США). Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами зі 120 країн світу [11].

Експорт послуг у 2016 році становив 18,1 млн. дол. США, імпорт – 21,6 млн. дол. США. Порівняно з 2015 роком експорт скоротився на 9,7 %, а імпорт – збільшився на 15,8 %. Від'ємне сальдо становило 3,5 млн. дол. США (у 2015 році було позитивне – 1,4 млн. дол. США).

У 2016 році коефіцієнт покриття експорту імпортом (товарів і послуг) становив 1,58, що є досить високим показником у порівнянні з пілотними регіонами Програми USAID ЛЕВ і перевищує середній рівень по Україні. Водночас, обсяги експорту в розрахунку на 1 особу у Черкаській області склали 0,393 тис. дол. США, що є середнім показником у порівнянні з пілотними регіонами Програми USAID ЛЕВ і водночас утричі менші за середній показник по Україні.

Порівняння показників зовнішньої торгівлі Черкаської області з аналогічними даними пілотних регіонів Програми USAID ЛЕВ та України в цілому вказує на відставання Черкащини за окремими параметрами зовнішньоекономічної діяльності. Крім того, питома вага експорту у валовому регіональному продукті області у 2016 році складала 19,5 %, що є значно нижчим за дані пілотних регіонів Програми USAID ЛЕВ. Водночас питома вага експорту у реалізації МСП складала 11,4 %.

Таблиця 1

**Показники зовнішньої торгівлі Черкаської області, пілотних регіонів
Програми USAID ЛЕВ та України в цілому за 2016 рік***

Показники	Черкаська	Тернопільська	Херсонська	Київська	Вінницька	Львівська	Україна
Обсяг експорту товарів, млн дол. США	468,60	287,8	245,0	1 696,6	970,40	1258,30	36362,80
Питома вага в експорті товарів України, %	1,29	0,79	0,67	4,67	2,67	3,46	100,00
Обсяг імпорту товарів, млн дол. США	286,90	270,20	168,00	2944,70	288,10	1674,70	39248,60
Питома вага в імпорті України, %	0,73	0,69	0,43	7,50	0,73	4,27	100,00
Обсяг експорту послуг, млн дол. США	18,10	41,80	31,20	207,20	64,90	397,90	9631,40
Питома вага в експорті послуг України, %	0,19	0,43	0,32	2,15	0,67	4,13	100,00
Обсяг імпорту послуг, млн дол. США	21,60	5,74	5,00	201,30	17,90	67,10	5304,70
Питома вага в імпорті послуг України, %	0,41	0,11	0,09	3,79	0,34	1,26	100,00
Загальний обсяг експорту товарів і послуг, млн дол. США	486,70	329,60	276,30	1903,80	1035,20	1656,20	45994,20
Загальний обсяг імпорту товарів і послуг, млн дол. США	308,50	275,90	173,00	3146,00	306,00	1741,80	44553,30
Коефіцієнт покриття експортом імпорту	1,58	1,19	1,60	0,61	3,38	0,95	1,03
Обсяг експорту на 1 особу, тис. дол. США	0,393	0,310	0,261	1,098	0,649	0,654	1,078
Питома вага експорту у реалізації МСП, %	11,40	-	17,00	31,00	34,00	34,00	42,00
Питома вага експорту у валовому регіональному продукті, %	19,50	27,40	17,90	40,30	33,10	36,30	52,50

*Джерело: [2, 11]

Таблиця 2

Товарна структура експорту Черкаської області, млн дол. США*

Показники	2015 р.	2016 р.	Січень – березень 2016 р.	Січень – березень 2017 р.
Продукти рослинного походження	150,4	177,8	32,4	65,1
Готові харчові продукти	69,6	99,7	17,3	38,5
Продукція хімічної промисловості	60,9	59,6	6,7	2,1
Деревина і вироби з деревини	17,9	22,3	4,8	6,1
Текстильні матеріали та вироби	11,4	16,8	5,2	4,3
Машини, обладнання та механізми	17,8	15,1	2,6	3,2
Інші	106,2	77,3	12,9	25,5

*Джерело: [2, 13]

Наведені показники свідчать, що область порівняно менше орієнтується на експорт, ніж пілотні регіони України в цілому. Водночас Черкаська область має один з найкращих показників покриття експортом імпорту (вищий показник спостерігається у Вінницькій області).

Експортні операції з товарами у 2016 році здійснювались з партнерами з 89 країн світу. У товарній структурі експорту найбільша питома вага припадала на добрива (27,5 %), насіння і плоди олійних рослин (10,9 %), продукцію харчової промисловості (6,5 %).

Таблиця 3

Товарна структура імпорту Черкаської області, млн дол. США

	2015 р.	2016 р.	Січень – березень 2016 р.	Січень – березень 2017 р.
Машини, обладнання та механізми	32,5	59,4	11,3	16,2
Продукція хімічної промисловості	42,9	56,2	13,0	28,8
Мінеральні продукти	9,6	27,3	2,1	11,4
Полімерні матеріали	21,5	25,8	5,2	4,8
Текстильні матеріали та текстильні вироби	17,9	21,8	5,1	4,7
Маса із деревини	16,3	17,6	4,1	3,4
Інші	87,5	80,3	17,5	28,8

*Джерело: [1, 2]

Зовнішньоторговельні імпорتنі операції з товарами у 2016 році здійснювались з партнерами із 66 країн світу. Основу імпорتنих надходжень склали: папір та картон (12,7%), органічні хімічні сполуки (11,5 %), механічні машини (11,4 %), пластмаси, полімерні матеріали (11,3 %) [13].

На початок 2017 року найбільшим експортним ринком Черкаської області була Білорусь (18,9 %). Далі за обсягами поставок розташувались Єгипет, Польща, Індія, Іран, Туреччина та інші. Найбільша частка імпортованих товарів надходила з Російської Федерації (20,5 %), Китаю (16,2 %) та Німеччини (9 %) (рис. 1).

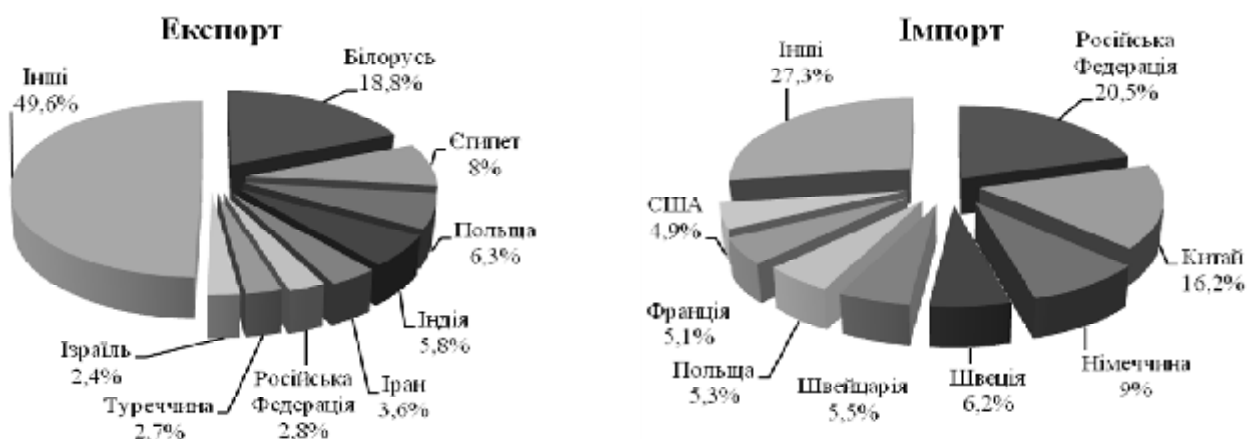

Рис. 1. Географічна структура експорту та імпорту Черкаської області за січень-березень 2017 року, %

У січні-лютому 2017 року експорт товарів становив 86,4 млн. дол. США, що порівняно з січнем-лютом 2016 року є більше у 1,7 рази. Позитивне сальдо становило 23,9 млн. дол. США (у січні-лютому 2016 року – 19,5 млн. дол. США). Експорт послуг був менш диверсифікований і здійснювався переважно до США (25,2 %), Великої Британії (22,3 %) та Німеччини (10 %)[1].

Основу структури експорту послуг області – майже 90 % складають послуги у сфері телекомунікацій, комп'ютерні та інформаційні послуги, транспортні послуги, послуги з переробки матеріальних ресурсів та послуги з ремонту та технічного обслуговування, що не віднесені до інших категорій (рис. 2).

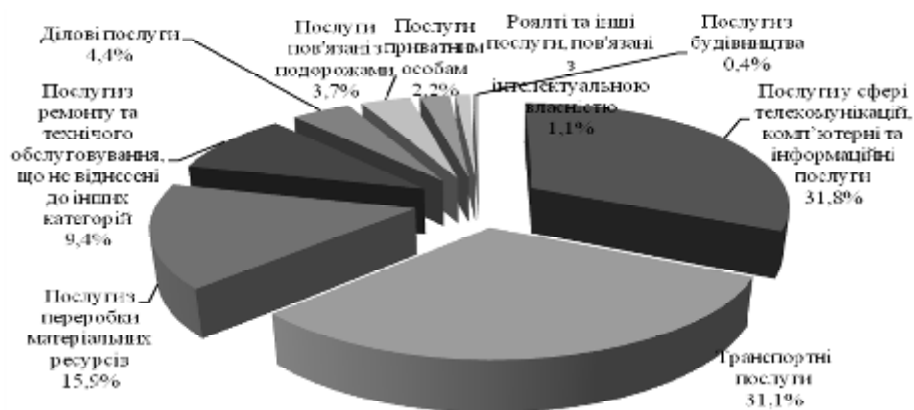

Рис. 2. Основні групи послуг, що експортувалися Черкаською областю за 2016 рік

В Черкаській області розташовані виробничі потужності великих підприємств, які є провідними експортерами товарів: ВАТ «Азот», ПрАТ «Миронівська птахофабрика», ЗАТ «Агроєкопродукт», ДП «Звенигородське лісове господарство», ДП «Золотоніське лісове господарство», ТОВ «ВАТАВ», ПАТ «Звенигородський сироробний комбінат», ПрАТ «Світ меблів Україна», ТОВ «Агроальянс», ТОВ «Чигиринський консервний завод» та інші.

Основними перешкодами виходу на нові зовнішні ринки для Черкаської області є: відсутність закордонних партнерів, відсутність фінансових можливостей, непередбачуваність торговельної політики України, складність та тривалість процедур оформлення документів та контролю, складність законодавства, жорстка конкуренція, недостатність відповідної інформації та відсутність бажання експортувати.

Реалізація експортного потенціалу регіону насамперед залежить від проактивної позиції бізнесу області, ефективності та послідовності зусиль місцевої влади, спрямованих на створення сприятливих для розвитку підприємницької діяльності умов в цілому та експорту зокрема.

Висновки. Таким чином, міжрегіональне співробітництво – це один з найефективніших способів тісної взаємодії «регіон-регіон». Ця взаємодія являється не лише розвитком двостороннього торговельно-економічного співробітництва, а й налагодженням всебічних зв'язків у сфері інновацій, туризму, освіти та культури. Глобальні тенденції міжрегіональної взаємодії Черкаського регіону з іншими регіонами розкриваються у тісній взаємодії з Фондом Східної Європи та його Програмою USAID ЛЕВ, «Створення центрів соціальної активності для літніх людей», проектом «Відкрите місто» та проектом ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Проведений аналіз показників зовнішньої торгівлі Черкаської області з аналогічними даними пілотних регіонів Програми USAID ЛЕВ та України в цілому вказує на відставання Черкащини за окремими параметрами зовнішньоекономічної діяльності. Проведено дослідження географічної та товарної структури експорту та імпорту регіону і визначено основні перешкоди виходу на нові зовнішні ринки. Визначено, що реалізація експортного потенціалу регіону насамперед залежить від проактивної позиції бізнесу області, ефективності та послідовності зусиль місцевої влади, спрямованих на створення сприятливих для розвитку підприємницької діяльності умов в цілому та експорту зокрема.

Перспективи подальших досліджень: в подальших дослідженнях важливим є вдосконалення діючих інструментів співробітництва та розробка нових механізмів глобального партнерства заради сталого розвитку.

Список використаної літератури

1. Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами за 2016 рік. Офіційний сайт Управління статистики в Черкаській області. URL: http://www.ck.ukrstat.gov.ua/source/arch/2017/geograf_r_1612.pdf
2. Експортний профіль Черкаської області (2015-2016 роки). URL: http://investincherkasyregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/05/LEV_Ar5_Export_Profile-Cherkasy_Final-180417_print.pdf
3. Європейська регіональна політика: натхнення для країн, що не входять до ЄС. Застосування принципів та обмін досвідом / Office of the official publications of the European Union. Luxembourg, 2009. 16 с. URL: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/international/external_uk.pdf
4. Місія та бачення Фонду Східна Європа. URL: <http://eef.org.ua/about/misiya-ta-bachennya/>
5. Про Програму USAID «Лідерство в економічному врядуванні». URL: <http://www.lev.org.ua/about.html>

6. Програма «Місцевий соціальний розвиток». Офіційний сайт Фонду Східна Європа. URL: <http://eef.org.ua/programi/mistsevij-sotsialnij-rozvitok/>
7. Проект «Відкрите місто» наблизив владу до громадян. Ресурсний центр ГУРТ. URL: <https://gurt.org.ua/news/informator/19945/>
8. Проект ЄС/ПРООН, як елемент євроінтеграційних процесів, успішно запроваджується на Черкащині. Офіційний сайт Черкаської обласної ради. URL: <http://oblradack.gov.ua/msceviy-rozvitok-oryentovaniy-na-gromadu/1612-proekt-yes-proon-yak-element-yevrontegracynih-procesv-uspshno-zaprovadzhuetsya-na-cherkaschin.html>
9. Прокопенко Л. Л., Рудік О. М., Шумляєва І. Д. Розвиток регіонального співробітництва України в контексті європейської інтеграції: монографія / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2008. 132 с.
10. Регіональне співробітництво між Україною та ЄС. URL: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/European-infgration/eu-regional-cooperation>
11. Статистичний збірник «Зовнішня торгівля України товарами та послугами», 2016 рік. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua/
12. Статистичний збірник «Співробітництво між Україною та країнами ЄС», 2016 рік. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua/
13. Товарна структура зовнішньої торгівлі за січень-липень 2017 року. Офіційний сайт Управління статистики в Черкаській області. URL: http://www.ck.ukrstat.gov.ua/source/arch/2017/tovarna_1707.pdf

References

1. Geographical structure of foreign trade in goods for 2016. Official site of the Statistics Office in Cherkasy region. URL: http://www.ck.ukrstat.gov.ua/source/arch/2017/geograf_r_1612.pdf
2. Export profile of Cherkasy region (2015-2016 years). URL: http://investincherkasyregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/05/LEV_Ar5_Export_Profile-Cherkasy_Final-180417_print.pdf
3. European regional policy: inspiration for non-EU countries. Application of principles and exchange of experience / Office of the official publications of the European Union. Luxembourg, 2009. 16 p. URL: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/international/external_uk.pdf
4. Mission and vision of the East Europe Foundation. URL: <http://eef.org.ua/about/misiya-ta-bachennya/>
5. About the USAID Leadership in Economic Governance Program. URL: <http://www.lev.org.ua/about.html>
6. Local Social Development Program. The official site of the Eastern Europe Foundation. URL: <http://eef.org.ua/programi/mistsevij-sotsialnij-rozvitok/>
7. The «Open City» project brought the authorities closer to citizens. Resource Center GURT. URL: <https://gurt.org.ua/news/informator/19945/>
8. EU / UNDP project as an element of European integration processes successfully implemented in Cherkasy region. Official site of Cherkasy Regional Council. URL: <http://oblradack.gov.ua/msceviy-rozvitok-oryentovaniy-na-gromadu/1612-proekt-yes-proon-yak-element-yevrontegracynih-procesv-uspshno-zaprovadzhuetsya-na-cherkaschin.html>
9. Prokopenko, L. L., Rudik, O. M., Shumlyayev, I. D. Development of regional cooperation of Ukraine in the context of European integration: mon-nography / per community ed. L. L. Prokopenko. D.: DREAD NAPA, 2008. 132 p.
10. Regional cooperation between Ukraine and the EU. URL: <http://mfa.gov.ua/ru/about-ukraine/European-infgration/eu-regional-cooperation>
11. Statistical collection «Ukraine's foreign trade in goods and services», 2016. Official site of the State Statistics Service of Ukraine. URL: www.ukrstat.gov.ua/
12. Statistical collection «Cooperation between Ukraine and EU countries», 2016. Official site of the State Statistics Service of Ukraine. URL: www.ukrstat.gov.ua/
13. Commodity structure of foreign trade in January-July 2017 // Official site of the Statistics Office in Cherkasy region. URL: http://www.ck.ukrstat.gov.ua/source/arch/2017/tovarna_1707.pdf

Y. V. Tkachenko

Y. O. Kovalchuk

Y. S. Kulyk

GLOBAL TRENDS OF INTERREGIONAL INTERACTION: CHERKASY REGION EXPERIENCE

In today's conditions of globalization, the established interregional cooperation creates not only favorable preconditions for solving common economic, social and environmental problems for the regions, but also allows achieving high indicators of human development. Interaction of economies of different regions, gradual smoothing of contradictions between levels of their development contributes to the development and

consolidation of economic space throughout the country. The development of interregional cooperation, economic and cultural cooperation between the community of Cherkasy region and the cities of other countries is a rather long process.

The purpose of the article "Global trends of interregional interaction: experience of Cherkasy region" is to study the global trends of interregional interaction on the experience of Cherkasy region.

The article deals with the development of interregional cooperation, economic and cultural cooperation between the community of Cherkasy region and other cities. The projects and programs successfully implemented in the Cherkasy region are considered. Close cooperation with other priority regions of Ukraine is explored. Close cooperation "region-region" is not only in the development of bilateral trade and economic cooperation, but also in the establishment of comprehensive links in the field of innovation, tourism, education and culture. The analysis of indicators of foreign trade of the Cherkasy region, pilot regions of the USAID LEV and Ukraine program are conducted. The study of geographic and commodity structure of export and import of the region are conducted. The main barriers to entering the new foreign markets for the Cherkasy region are determined. The prospects for further research are determined. It is determined that realization of the export potential of the region depends primarily on the proactive position of the region's business, the effectiveness and consistency of efforts of local authorities aimed at creating favorable conditions for the development of entrepreneurial activity in general and exports in particular.

In further research, it is important to improve existing cooperation tools and develop new mechanisms for global partnership for sustainable development.

Keywords: *interregional interaction; cooperation; foreign trade; export structure; import structure; region.*

Стаття надійшла до редакції 18.08.2017